

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ 2016

Θεματικό κέντρο: Η αξία της φιλίας και τα χαρακτηριστικά της

1^η §: Η διαχρονική αξία της φιλίας και η ετυμολογική προέλευση του όρου.

2^η §: Η έννοια της φιλίας κατά τον Αριστοτέλη και η εκδήλωσή της αποκλειστικά ανάμεσα στα έμβια όντα.

3^η §: Διάκριση φιλικών σχέσεων με βάση τη χρησιμότητα και την τέρψη στοχεύοντας στην ηθική και υλική ανταμοιβή.

4^η §: Η γνήσια φιλία με γνώμονα τις ηθικές αρετές/αξίες.

5^η §: Φίλος, συμπαραστάτης και σύμβουλος στον αγώνα της ζωής.

B1

A. Λ (2^η §)

B. Σ (2^η §)

Γ. Σ (3^η §)

Δ. Σ (4^η §)

E. Λ (5^η §)

B2α

Στην 3^η § διακρίνουμε τους εξής τρόπους ανάπτυξης:

α. διαίρεση

(Μπορούμε να διακρίνουμε τρία είδη .... στην πρώτη περίπτωση ... στη δεύτερη περίπτωση...)

διαιρετέα έννοια: φιλικές σχέσεις

διαιρετική βάση: σκοπός κατά τον Αριστοτέλη

μέλη ή πηλίκια της διαίρεσης: (τρία είδη) «δια το χρήσιμον», «δι' ηδονήν», «δια το αγαθόν»

Χαρακτηριστική λέξη: «διακρίνουμε»

β. παραδείγματα

(για τις υποθέσεις, τις ανάγκες τη σταδιοδρομία, τις πολιτικές φιλοδοξίες μας κ.τ.λ.)

γ. αιτιολόγηση

«Στη δεύτερη , διατηρούμε στενές σχέσεις, επειδή μας προξενεί ευχαρίστηση»

Και στις δύο περιπτώσεις , «αγαπούμε»..... επειδή, δηλαδή, είμαι εγώ αυτός που είμαι..»

B2β

Άλλωστε (1^η §) : αντιθετικός σύνδεσμος ο οποίος στη συγκεκριμένη περίπτωση χρησιμοποιείται για να δηλώσει προσθήκη.

Δηλαδή (2^η §): επεξήγηση

Όταν (2^η §): χρονική σχέση - προϋπόθεση

Λοιπόν (4^η §): αποτέλεσμα, συμπέρασμα

B3α

Συνώνυμα

εγκωμίασαν: επαίνεσαν, εξήραν, επιβράβευσαν

ευχαρίστηση: ηδονή, τέρψη, χαρά

συναναστροφής: επαφής, συγχρωτισμού

ακατάλυτη: άφθαρτη, ακλόνητη

φθείρεται: αλλοιώνεται, καταστρέφεται

B3β

Αντώνυμα

οικεία ≠ άγνωστα, ξένα

επιδέξιος ≠ αδέξιος

ωφέλεια ≠ ζημία, βλάβη

αξία ≠ απαξία, αναξιότητα

αυστηρό ≠ επιεική, ελαστικό, ανεκτικό

B4 α

«διά το χρήσιμον»: τα εισαγωγικά δηλώνουν ειδικό λεξιλόγιο, όρος του Αριστοτέλη.

«αγαπά»: τα εισαγωγικά χρησιμοποιούνται για να δοθεί έμφαση στο γεγονός ότι ο όρος, το ρήμα «αγαπά» δεν χρησιμοποιείται με την πραγματική του σημασία, αλλά τη μεταφορική.

Επίσης, δηλώνει το σχόλιο του συγγραφέα, δηλαδή ειρωνεία.

(υλικό – ηθικό): η παρένθεση συμπληρώνει, διευκρινίζει την έννοια κέρδος.

B4β

Η χρήση του β' ενικού ρηματικού προσώπου (π.χ. να έχεις, να αισθάνεσαι, να επιζητείς κ.τ.λ.) δηλώνει:

- διαλογικό χαρακτήρα
- διδακτικό τόνο
- το ύφος – λόγος αποκτούν παραστατικότητα, ζωντάνια, αμεσότητα, οικειότητα.

Η χρήση του α' πληθυντικού ρηματικού προσώπου (π.χ. μπορούμε, συνδεόμαστε, διατηρούμε κ.τ.λ) δηλώνει:

- οικουμενικό πνεύμα
- απόδοση συλλογικής ευθύνης με σκοπό την παρακίνηση του δέκτη
- αίσθημα οικειότητας στους αναγνώστες
- ύφος ζωντανό, πιο παραστατικό
- ο συγγραφέας εντάσσει και τον εαυτό του

Έκθεση

Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία

Εκφώνηση: Αγαπητοί καθηγητές, αγαπητοί μαθητές, κυρίες και κύριοι

Πρόλογος

Αναφορά στις εικονικές ανθρώπινες σχέσεις ως συνέπεια της γενικότερης κρίσης του σύγχρονου πολιτισμού. Η συγκεκριμένη κατάσταση αποδεικνύει ότι δεν έχουμε αντιληφθεί το πραγματικό νόημα του όρου φιλία, η οποία στηρίζεται σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά.

Α' ζητούμενο

Χαρακτηριστικά γνήσιας φιλίας

- Ανιδιοτέλεια, απουσία ωφελιμιστικής και χρησιμοθηρικής διάθεσης, ώστε να χαίρεται με τη χαρά του φίλου και να συμπαρίσταται στη λύπη του.
- Ειλικρίνεια και κατανόηση, ενθάρρυνση, άσκησης καλόπιστης κριτικής, ώστε να αποτελεί τον πιο δίκαιο κριτή με στόχο τη βελτίωσή τους.
- Ανεκτικότητα και έλλειψη εγωισμού, ώστε να δέχεται τις ιδιαιτερότητες και να εκτιμά τη μοναδικότητα των άλλων.
- Προθυμία για παροχή βοήθειας. Ο πραγματικός φίλος αφοσιώνεται στο φίλο του, είναι αργός του στις δύσκολες στιγμές, εκδηλώνει έμπρακτα τα συναισθήματά του.
- Απουσία ανταγωνισμού, φθόνου, αντιζηλίας και ψυχικών εκβιασμών.
- Τα χαρακτηριστικά αυτά, βέβαια, οφείλουν να εκφράζονται αμοιβαία και να διέπονται από ψυχική ελευθερία.

Μεταβατική παράγραφος

Γίνεται αντιληπτό ότι η εκδήλωση γνήσιας φιλίας προϋποθέτει την τήρηση ενός κώδικα ηθικών αξιών. Σήμερα όμως η χρήση της τεχνολογίας και κυρίως των μέσων κοινωνικής δικτύωσης αποτελούν παράγοντα διαμόρφωσης των ανθρώπινων σχέσεων.

Β' ζητούμενο

Θετικά

- κάθε νέος μπορεί να συνάψει σχέσεις μέσα από εφαρμογές, όπως τα μέσα μαζικής δικτύωσης (π.χ. twitter, facebook, instagram κ.τλ.)
- φέρνει κοντά ανθρώπους που τους χωρίζει η χιλιομετρική απόσταση
- μπορούν να εκφραστούν, να μοιραστούν τις σκέψεις τους με βάση τα κοινά τους ενδιαφέροντα. «Η κοινότητα χρειάζεται την κοινή εμπειρία για να είναι κοινότητα» (Πανελλήνιες 2011)

Αρνητικά

- έμμεση επικοινωνία, απουσία διαπροσωπικής και ουσιαστικής επαφής.
- η έλλειψη φυσικής παρουσίας λειτουργεί ως πρόσφορο έδαφος για τη δημιουργία εικονικών σχέσεων με σκοπό την ικανοποίηση εγωιστικών διαθέσεων και την ευρύτερη αποδοχή.
- επικρατεί ανειλικρίνεια, ιδιοτέλεια, ωφελιμισμός, καχυποψία κ.λ.π.
- δημιουργεί την ψευδαίσθηση έκφρασης και είσπραξης ειλικρινών συναισθημάτων.

Επίλογος

Η τεχνολογία και συγκεκριμένα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης / διαδικτύου επηρεάζουν θετικά ή αρνητικά τις ανθρώπινες σχέσεις. Αυτό επαφίεται στην κρίση και τη βούληση του ανθρώπου.

Αποφώνηση

Σας ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σας.

